

OMGEVINGSVISIE

NOORDENVELD 2030

TRANSPARANT LEEFBAAR GROEN ONDERNEMEND DUURZAAM

OMGEVINGSVISIE

NOORDENVELD 2030

TRANSPARANT LEEFBAAR GROEN ONDERNEMEND DUURZAAM

Omgevingsvisie Noordenveld 2030

UITGAVE

Gemeente Noordenveld

Definitieve versie 15 februari 2017

Raadsbesluit d.d. 8 februari 2017 (RV16.0207)

Besluit: vastgesteld incl. enkele aanpassingen en toevoeging NAM

TEKSTEN

Inwoners, organisaties, verenigingen
en collega's van de taakvelden Ontwikkeling, Beheer,
Dienstverlening en Interne Ondersteuning gemeente Noordenveld

REDACTIE

Aletta Reinders, Janine Hogeman

EINDREDACTIE

Janine Hogeman

VORMGEVING

Jan Verborg, Aletta Reinders, Janine Hogeman, Douwe Buitter

www.gemeentenordenveld.nl

www.ruimtelijkeplannen.nl

VOORWOORD

Voor u ligt de Omgevingsvisie van de gemeente Noordenveld. In dit beeldende document laten wij u zien hoe wij¹ denken wat onze gemeente in het jaar 2030 uniek maakt op het sociale en fysieke domein. Deze visie is de basis voor onze Programma's op de kernwaarden leefbaar, groen, ondernemend, duurzaam en transparant. Samen Doen is hierbij uitgangspunt.

Natuurlijk Samen Doen! Een uitspraak die ons persoonlijk erg aanspreekt. Samen bereik je meer dan alleen, door het samen te doen ontstaat er **draagvlak** voor de wensen en ideeën. En "natuurlijk" kun je op twee manieren benaderen; vanzelfsprekend/ natuurlijk doen we het samen én het zit in onze natuur om het samen te doen. Natuurlijk Samen Doen uit zich in de visie die voorligt. Een **inspiratiedocument** die laat zien hoe onze gezamenlijke ideale leefomgeving er uit ziet in 2030 en die ons allemaal uitdaagt om initiatieven te nemen en te realiseren. Dat Doen we Samen Natuurlijk!

De **samenleving verandert** en de gemeente verandert mee. Deze omgevingsvisie is daar een voorbeeld van: een **brede en integrale visie** op de toekomst en een raamwerk voor allerlei ontwikkelingen. Dit document laat kort, bondig en beeldend zien waar wij samen met u aan willen werken om in 2030 te kunnen zeggen dat Noordenveld nog steeds een prachtige gemeente is. Dat willen we graag doen met **nieuwe werkwijzen** en nieuwe vormen van **samenwerken**. Zo gaan we samen voor een transparante, leefbare, groene, ondernemende en duurzame samenleving in 2030!

Met de totstandkoming van de omgevingsvisie hebben we getracht van de gebaande paden af te wijken waar het gaat om het **betrekken** van u, **onze inwoners** bij deze visie. Niet alleen dorpenavonden, niet alleen een enquête, niet alleen expertsessies. Nee, we hebben dit allemaal gedaan én meer! **Jongeren** betrekken door een foto- en kunstwerkenwedstrijd te organiseren, op scholen langs gaan maar ook uw wensen uit eerdere bijeenkomsten, zoals Noordenveld in 2025, **Noordenveld in Balans** of de WMO- visie, als basis laten dienen voor deze visie. Want deze Omgevingsvisie is van en voor iedereen.

Ambitie en lef tonen. Dat proberen we, met u, inwoners, het bedrijfsleven, de verenigingen en instellingen, gezamenlijk te bereiken. Vertaald in zeven **ambities** die de strategische visie vormen. Ambities die misschien niet onderscheidend zijn ten opzichte van andere gemeenten maar wel in haar uitvoering. We gaan er namelijk **gezamenlijk** voor om in 2030 onder andere te kunnen zeggen: "Ja, Noordenveld is in 2030 een hartstikke gezonde gemeente. We pakken nog vaker de **fiets**, kinderen **sporten** nog meer en de openbare ruimte nodigt nog meer uit om spontaan in beweging te komen."

In de omgevingsvisie gaat het niet alleen om **stenen, wegen, natuur** en waar we dat juist wel of niet willen, maar gaat het ook over wat we doen op die plekken. Dat **iedereen** mee moet kunnen doen, dat we zorgen voor culturele activiteiten, dat we beleving willen en dat we dat allemaal gezamenlijk **met elkaar** doen. De omgevingsvisie is meer dus dan alleen een fysieke kaart van de gemeente en hoe die gemeente er in 2030 uit ziet. Het mooie van de omgevingsvisie is dat het juist ook gaat over **sociale, culturele en maatschappelijke waarden**.

Namens het hele college wensen wij u veel leesplezier in deze Omgevingsvisie.

¹ Deze visie is gemaakt met input van veel inwoners, organisaties, professionals, experts en vanuit het startpunt dat wij weten wat onze inwoners nú belangrijk vinden. De centrale vraag "hoe ziet uw ideale leefomgeving er uit in 2030" is vertaald in de strategische visie, de kernwaarden en uitwerking in deelgebieden.

2030

omgevingsvisie

Samen Doen!

INHOUDSOPGAVE

VOORWOORD	3
INLEIDING.....	7
WAT IS EEN OMGEVINGSVISIE	7
PARTICIPATIE	8
GEBRUIKTE PARTICIPATIEMETHODEN	9
TRENDS EN ONTWIKKELINGEN	10
POSITIE EN RELATIES GEMEENTE NOORDENVELD	10
LEESWIJZER.....	11
DEEL 1 STRATEGISCHE VISIE	13
AMBITIES IN WOORD.....	13
DEEL 2 UITWERKING IN KERNWAARDEN	14
KERNWAARDEN EN THEMA'S.....	14
TRANSPARANT.....	15
LEEFAAR	16
GROEN	20
ONDERNEMEND	22
DUURZAAM	25
DEEL 3 UITWERKING IN DEELGEBIEDEN	29
BUITENGEBIED	30
RODEN	34
PEIZE.....	37
NORG	39
VEENHUIZEN.....	41
KLEINE KERNEN.....	46
UITVOERINGSPARAGRAAF	49
PROGRAMMA'S.....	49
KAARTENBIJLAGE	50
Kaart 1 Risicovolle objecten	51
Kaart 2 Landschapstypen	52
Kaart 3 Buitengebied.....	53
Kaart 4 Deelgebied Roden	54
Kaart 5 Deelgebied Bedrijventerreinen Roden	54
Kaart 6 Deelgebied Peize.....	55
Kaart 7 Deelgebied Norg	55
Kaart 8 Deelgebied Veenhuizen	56
Kaart 9 Overzicht kernen gemeente Noordenveld.....	57

INLEIDING

WAT IS EEN OMGEVINGSVISIE

Deze Omgevingsvisie² is een koers- en inspiratiedocument; een kompas voor investeringen in het ruimtelijke en sociale domein. Een visie welke inwoners, verenigingen, organisaties, ondernemers en de gemeente uitdaagt om initiatieven te nemen en te realiseren.

De Omgevingsvisie vormt de basis voor het opstellen van dorps-/gebiedsvisies, ruimtelijke plannen of omgevingsvergunningen waarin wordt afgeweken van het bestemmingsplan. Ook is de omgevingsvisie de basis voor de Programma's³.

De vijf kernwaarden Transparant, Leefbaar, Ondernemend, Groen en Duurzaam uit de Visie Noordenveld 2025⁴ vormen de basis voor deze Omgevingsvisie. In de Omgevingsvisie is ook de kernwaarde Meedoen geïntegreerd in het verhaal.

Wat Noordenveld uniek maakt in 2030 is weergegeven op de strategische visiekaart, bij de ambities voor de deelgebieden en beschreven bij de kernwaarden.

In de Omgevingsvisie verbeelden we onze leefomgeving in 2030. Het is een dynamisch document. Wanneer er ontwikkelingen plaatsvinden die van grote invloed zijn op de inhoud, kan dat aanleiding zijn om de visie aan te passen.

De visie is globaal van vorm. De ambities en doelstellingen worden daarom ook op globaal niveau beschreven.

Door samen te werken kunnen we elkaar versterken. Ook door samen en met elkaar plannen op te stellen, afspraken te maken en spelregels te bepalen. Dit houdt in dat de gemeente samen met inwoners, verenigingen, organisaties, ondernemers gaat werken om de ambities te halen.

² In 2013 heeft de Raad de kaders vastgesteld voor een op te stellen Structuurvisie. Door allerlei interne en externe omstandigheden is voorgesteld deze structuurvisie, vooruitlopend op de Omgevingswet, in de vorm van een Omgevingsvisie op te stellen.

³ De Omgevingsvisie geeft de stip op de horizon, een Programma benadert integraal een kernwaarde waarbij naast wetgeving en summier beleid vooral aangegeven wordt wat er uitgevoerd gaat worden om de ambities uit de omgevingsvisie waar te maken.

⁴ De Visie Noordenveld 2025 is in 2011 vastgesteld en met onze inwoners opgesteld vanuit de vraag wat in 2025 de sterke punten van Noordenveld zouden moeten zijn.

TRANSPARANT LEEFBAAR GROEN ONDERNEMEND DUURZAAM

PARTICIPATIE

In deze visie hebben we samen met onze inwoners een toekomstbeeld geschetst van onze gemeente op ruimtelijk en sociaal gebied.

In de omgevingsvisie geven we antwoord op de vraag hoe de leefomgeving, het dorp, onze gemeente er in de toekomst uit zou moeten zien. Daarbij wordt gekeken naar alle aspecten van de leefomgeving; van landbouw, natuur en verkeer tot mantelzorg en gezondheid en van wonen en werken tot groen onderhoud, vrijetijdsbesteding, maatschappelijke voorzieningen en cultureel erfgoed.

Op hoofdlijnen hebben we een beeld van wat onze inwoners belangrijk vinden. Daarvoor hebben wij de afgelopen jaren al verschillende onderzoeken uitgezet, zoals Visie op Noordenveld 2025, Barometer Leefbaarheid, Noordenveld in balans en de Wmo-visie. De uitkomsten van deze onderzoeken zijn gebruikt als vertrekpunt.

De kernwaarden uit de Visie op Noordenveld 2025 zijn de basis geweest voor het participatietraject met onze inwoners, verenigingen, organisaties en experts. Per kernwaarde zijn thema's ontstaan. En per thema zijn, rekening houdend met trends en ontwikkelingen, ambities en doelen geformuleerd die antwoord en richting geven op de centrale vraag:

Hoe ziet uw ideale leefomgeving er uit in 2030?

TRANSPARANT LEEFBAAR GROEN ONDERNEMEND DUURZAAM

GEBRUIKTE PARTICIPATIEMETHODEN

Dorpsavonden

9 avonden verdeeld over Noordenveld

Ca. 150 deelnemers

Enquête

Onder de aandacht gebracht via Gemeentepagina, website, sociale media, sport- dorps- en wijkbelangenverenigingen, scholen

918 ingevulde enquêtes

5. Stelling: Dorpsgemeenschappen moeten zich de komende jaren zelf meer bezig houden met het behoud van voorzieningen (bijvoorbeeld supermarkten, zwembaden, scholen en groenvoorzieningen). (n=861)	N	%
Zeer mee oneens	213	23.2
En beetje mee oneens	181	19.7
En beetje mee eens	299	32.6
Zeer mee eens	168	18.3

Scholen

Ca. 45 scholieren van 5 basisscholen

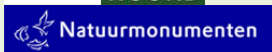
Project met Technasium Norg

40 leerlingen

Expertgesprekken / Dialoogsessies

Waterschap Noorderzijlvest

Ca. 175 deelnemers

(niet alle logo's van deelnemers zijn afgebeeld)

Bestaand beleid

Interne werksessies

College, raad en collega's

Ca. 90 deelnemers

Omliggende gemeenten

Ca. 15 deelnemers

Sleutelafels Drentse

Natuur- en Milieufederatie

Ca. 50 deelnemers

De uitkomsten -en hoe dit verwerkt is in voorliggende visie- van de dorpsavonden, enquête, expertgesprekken en sleutelafels zijn opgenomen in het bijlagendocument.

TRANSPARANT LEEFBAAR GROEN ONDERNEMEND DUURZAAM

TRENDS EN ONTWIKKELINGEN

Bij het opstellen van de omgevingsvisie is rekening gehouden met de landelijke trends en ontwikkelingen die invloed hebben op onze leefomgeving. Deze ontwikkelingen zijn ook tijdens de dorpsavonden ter sprake gekomen en waren opgenomen in de enquête.

Andere verhouding inwoner en overheid

- Terugtrekkende overheid, eigen verantwoordelijkheid, andere rol en positie van overheid en inwoner

Demografische ontwikkelingen

- Meer ouderen, meer eenpersoonshuishoudens, meer individualisering en diversiteit in culturen, mantelzorg

Economische ontwikkelingen

- Economische stromen veranderen, overaanbod, leegstand, herontwikkeling

Duurzaamheid

- Klimaatneutraal, hergebruik, zelfvoorzienend

Digitalisering

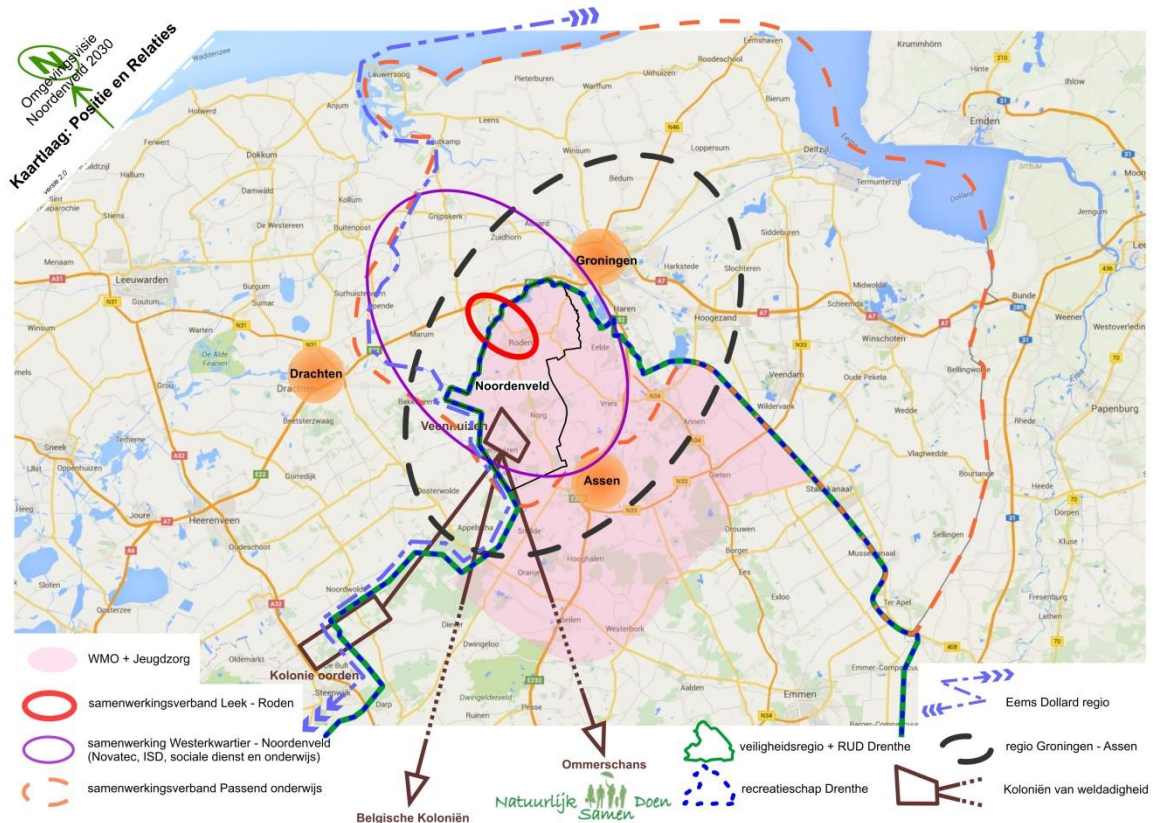
- E-samenleving, communicatie, privacy, digibetisme

Veranderende houding gezondheid

- Bewegen in het groen, biologische voeding, groen bevordert gezondheid en welbevinden

POSITIE EN RELATIES GEMEENTE NOORDENVELD

Noordenveld ligt centraal in Noord-Nederland. Daarmee is Noordenveld een aantrekkelijke samenwerkingspartner in de driehoek Drachten-Groningen-Assen.

TRANSPARANT LEEFBAAR GROEN ONDERNEMEND DUURZAAM

LEESWIJZER

GEMEENTE OF NOORDENVELD

Soms schrijven we “de gemeente...” en soms “Noordenveld ...”. Waar we het hebben over de gemeente bedoelen we de gemeente als organisatie. Schrijven we Noordenveld dan bedoelen we niet alleen de gemeente als organisatie, maar ook de gemeenschap, verenigingen, bedrijven, organisaties, groeperingen en individuen. Kortom iedereen die in onze gemeente woont en/of werkt.

“IN 2030 IS NOORDENVELD:”

De hele visie geschreven vanuit het perspectief hoe Noordenveld zich ontwikkeld heeft in 2030.

HOE IS DE OMGEVINGSVISIE 2030 OPGEBOUWD?

Omgevingsvisie Noordenveld 2030

Deel 1. Strategische visie

Noordenveld in 2030

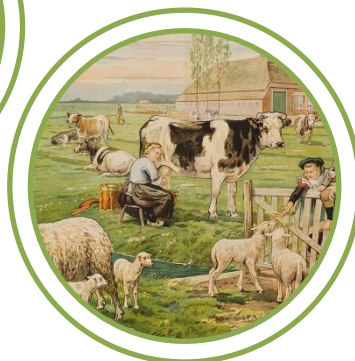
Deel 2. Uitwerking kernwaarden

Transparant Leefbaar Groen Ondernemend Duurzaam

Deel 3. Uitwerking deelgebieden

Buitengebied Roden Peize Norg Veenhuizen Kleine Kernen

**Roderwolde,
openluchtspeel**

Scheepstrakabinet, het volle leven

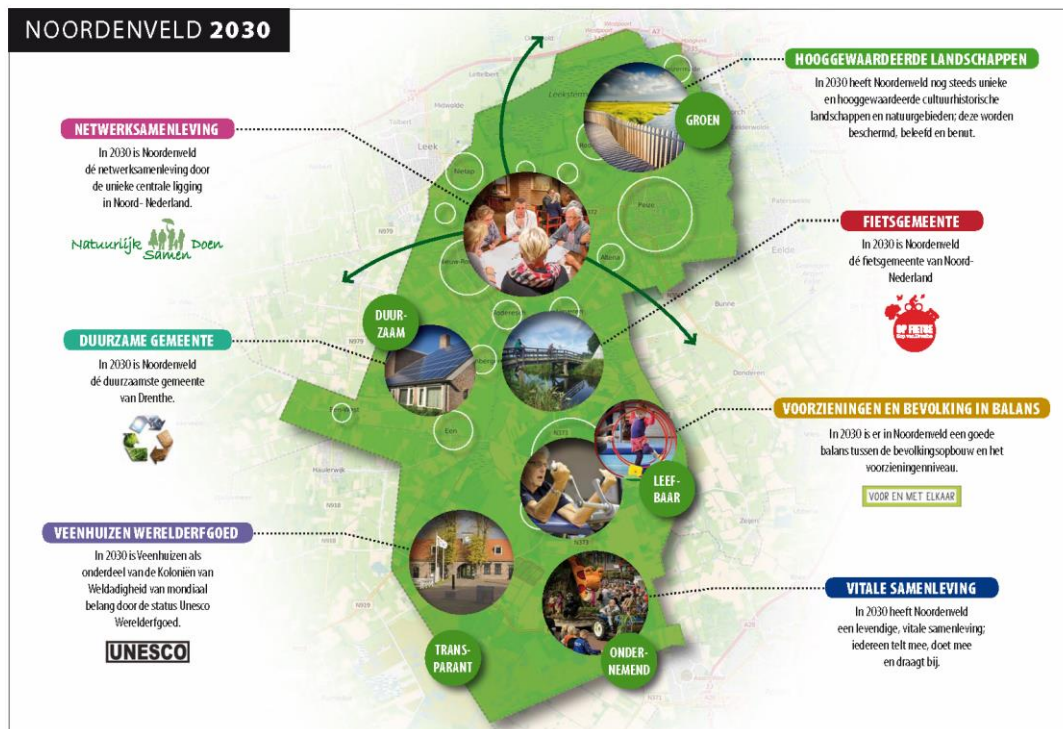
Leekstermeer

*Winnaar fotowedstrijd
#MooiNoordenveld
Laura Westra*

DEEL 1 STRATEGISCHE VISIE

Met deze strategische visie laten wij de stip op de horizon zien tot 2030. Het is een globale beeldende kaart waarop de ambities zichtbaar zijn. De aspecten van het ruimtelijke en sociale domein zijn geïntegreerd. Deze ambities werken door in de vijf kernwaarden en deelgebieden.

Deze strategische visiekaart is los bijgevoegd bij deze Omgevingsvisie.

AMBITIES IN WOORD

1. In 2030 is Noordenveld dé netwerksamenleving⁵ door de unieke centrale ligging in Noord-Nederland.
2. In 2030 heeft Noordenveld een levendige, vitale samenleving; iedereen telt mee, doet mee en draagt bij.
3. In 2030 is er in Noordenveld een goede balans tussen de bevolkingsopbouw en het voorzieningenniveau.
4. In 2030 heeft Noordenveld nog steeds unieke en hooggewaardeerde cultuurhistorische landschappen en natuurgebieden; deze worden beschermd, beleefd en benut.
5. In 2030 is Veenhuizen als onderdeel van de Koloniën van Weldadigheid van mondiaal belang door de status Unesco Werelderfgoed.
6. In 2030 is Noordenveld dé duurzaamste gemeente van Drenthe.
7. In 2030 is Noordenveld dé fietsgemeente van Noord-Nederland.

⁵ Netwerksamenleving: digitaal, sociaal, economisch, energie

DEEL 2 UITWERKING IN KERNWAARDEN

In de visie op Noordenveld 2025 staan vijf kernwaarden centraal. Het zijn de waarden die voor de inwoners van Noordenveld bovenaan staan als het gaat om wat zij belangrijk vinden in Noordenveld.

De kernwaarden zijn: transparant, leefbaar, groen, ondernemend en duurzaam. Transparant en een transparant bestuur betekent dat het voor inwoners helder is welke afwegingen het bestuur maakt, het betekent niet dat inwoners altijd gelijk krijgen. Leefbaarheid staat voor alles wat het samen leven in Noordenveld prettig maakt. Groen staat voor natuur, rust en ruimte voor de inwoners en bezoekers. Recreatie en toerisme, hoogwaardige kennisindustrie, een levendige middenstand in de verschillende kernen en de agrarische sector zijn de pijlers van Noordenveld als ondernemende gemeente. Duurzaam is het zorgvuldig omgaan met de beschikbare bronnen en het gebruik van de ruimte.

De kernwaarden zijn de basis geweest voor het participatietraject met onze inwoners, verenigingen, organisaties en experts. Per kernwaarde zijn thema's ontstaan. En per thema zijn, rekening houdend met trends en ontwikkelingen en de uitkomsten van Noordenveld in Balans⁶, ambities en doelen geformuleerd die antwoord en richting geven op de centrale vraag: Hoe ziet uw ideale leefomgeving er uit in 2030?

KERNWAARDEN EN THEMA'S

Tijdens de dorpsavonden zijn gesprekken gehouden per kernwaarde. De uitkomsten van deze gesprekken zijn geclusterd in thema's behorende bij de betreffende kernwaarde (zie bijlage I). In onderstaand schema is opgenomen welke thema's per kernwaarde aan de orde komen.

TRANSPARANT	LEEFAAR	GROEN	ONDERNEMEND	DUURZAAM
HOUDING EN ROL	MEEDOEN	MEEDOEN	MEEDOEN	HOUDING EN GEDRAG
BETROKKEN	GEZOND	OPENBARE RUIMTE	ONDERNEMEN(D)	ENERGIE
COMMUNICATIE	VEILIG	LANDSCHAP	WERKGELEGENHEID	RUIMTEGEBRUIK
	VOORZIENINGEN	WATER	DUURZAAM	BOUWEN
	WONEN	NATUUR	FYSIEKE INRICHTING	ONDERNEMERS
	BEREIKBAAR			MOBILITEIT
	FYSIEKE LEEFOMGEVING			AFVAL EN HERGEBRUIK
				WATERGEBRUIK
				BIOLOGISCHE EN LOKALE PRODUCTEN

⁶ De gemeente heeft, de afgelopen jaren flink moeten bezuinigen. Om zoveel mogelijk te voorkomen dat er een verschil ontstaat tussen wat onze inwoners wilden en wat de gemeente doet, zijn we met onze inwoners in gesprek geweest onder de noemer Noordenveld in Balans. Het resultaat was dat de meerderheid van de deelnemers het onderhoud van de wegen, groen en de straatreiniging bovenaan heeft gezet. Ook de maatschappelijke ondersteuning, de sociale dienst en de sociale werkvoorziening staan in de top 3.

TRANSPARANT

Ja, tenzij

www.gemeentenordenveld.nl

Betrokken

HOUDING EN ROL

De gemeente is betrokken en dichtbij, zichtbaar en aanwezig. De gemeente is verbinder.

De gemeente streeft naar zo weinig mogelijk regels.

De gemeente gaat uit van de kracht van de samenleving, laat los en heeft vertrouwen.

De gemeente is meedenkend en stimulerend. Co-creatie is uitgangspunt voor processen.

De gemeente werkt context gestuurd. De situatie of vraag bepaalt de rol.

De gemeente biedt speelruimte binnen (wettelijke) kaders.

De gemeente heeft een flexibele houding. Het uitgangspunt is: "Ja, tenzij."

BETROKKEN

De gemeente zoekt en stimuleert actief de betrokkenheid van de inwoners.

Betrokkenheid draagt bij aan draagvlak, een levende democratie en een vernieuwende samenleving.

Er is een gunstig klimaat voor vrijwillige inzet, het wordt positief gestimuleerd en daar waar dit gevraagd wordt, is passende ondersteuning beschikbaar.

Vrijwillige inzet draagt bij aan het realiseren van de ambities binnen de vijf kernwaarden.

COMMUNICATIE

De gemeente communiceert voor iedereen duidelijk en begrijpelijk. De gemeente communiceert tijdig en stelselmatig.

Informatie is beschikbaar, vindbaar en wordt gedeeld.

De gemeente is toegankelijk (open, laagdrempelig) voor iedereen.

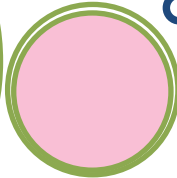
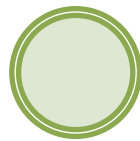
De gemeente zegt wat ze doet, en doet wat ze zegt.

LEEFBAAR

OBS 't Spectrum Peize,
meedenken over leefbaar

MEEDOEN

De gemeente faciliteert en stimuleert *nei naoberschap*⁷, waarbij er ruimte is voor individuele invulling.

Meedoen: Iedereen telt mee, iedereen die wil doet mee en draagt bij waar mogelijk.

Inwoners zijn in staat om de dingen te doen die hun leven en dat van anderen zin geven. Ze hebben regie over hun eigen leven.

De omgeving, sociaal en fysiek, draagt op positieve wijze bij aan het meedoen.

MEEDOEN

Noordenveld is een inclusieve samenleving waarin ruimte en toegang is voor alle mensen.

Er is specifieke aandacht voor de kwetsbare inwoners. Waar nodig biedt de gemeente (tijdelijke) maatschappelijke ondersteuning en zorg.

Deze ondersteuning is ook gericht op het netwerk rondom de inwoner: mantelzorgers, vrijwilligers, etc.

De gemeente trekt samen op met mantelzorgers en waar nodig ondersteunt de gemeente de mantelzorger bij de zorg die zij aan een ander geven.

MEEDOEN

De gemeente stimuleert vrijwillige inzet met als doel dat de leefbaarheid van de gemeente, dorp, wijk en straat wordt verbeterd.

Vrijwillige inzet is voor Noordenveld van groot belang en onmisbaar.

Inwoners zetten zich vrijwillig in vanuit een persoonlijke motivatie of worden hiertoe op een positieve manier gestimuleerd.

De gemeente heeft aandacht voor de grenzen van vrijwillige inzet en voor de relatie van vrijwillige- tot professionele inzet. De kracht van vrijwillige inzet komt uit de samenleving.

⁷ *Nei Naoberschap* is aandacht hebben voor elkaar, verbinden, ondersteunen en betrokken bij de directe leefomgeving

MEEDOEN

De gemeente biedt ondersteuning voor de toegang tot maatwerkvoorzieningen⁸. De gemeente kan de schakel zijn richting overige voorzieningen.

Noordenveld biedt optimale ontwikkelingskansen voor jongeren. Hierdoor ontwikkelen ze zich tot gezonde, zelfstandige inwoners, die volwaardig deelnemen aan de samenleving. Ze krijgen de ondersteuning die ze nodig hebben.

Jongeren zijn betrokken bij hun eigen leefomgeving.

GEZOND

Met elkaar dragen we zorg voor een gezonde leefomgeving die uitnodigt tot gezond gedrag en waar de positieve invloed op gezondheid zo groot mogelijk is.

Gezondheidsvoorzieningen zijn voor iedereen beschikbaar.

Alcoholgebruik bij jongeren onder de 18 wordt tegen gegaan en daarboven ontmoedigd.

⁸ Een maatwerkvoorziening is afgestemd op de situatie, zoals persoonlijke begeleiding of een woningaanpassing

VEILIG

Noordenveld is een veilige en leefbare gemeente om op te groeien, te wonen, werken, recreëren en te verplaatsen. Veiligheid is een voorwaarde voor een leefbare samenleving.

De veiligheidsbeleving verhoogt door het betrekken van inwoners bij hun eigen leefomgeving.

Iedereen heeft een veilige huiselijke situatie.

De gemeente is verantwoordelijk voor het beheersen van risico's op het gebied van omgevingsveiligheid⁹.

Kaart 1 (zie kaartbijlage) *risicovolle objecten* verbeeldt waar aandacht moet zijn voor Omgevingsveiligheid.

(Kunstwerkenwedstrijd #MooiNoordenveld foto:Roder Journaal)

⁹ Omgevingsveiligheid: bij het werken met gevaarlijke stoffen in bedrijven en bij transport ervan kunnen ongelukken gebeuren met effecten voor de omgeving van deze activiteiten

VOORZIENINGEN

We houden met elkaar maatschappelijke voorzieningen in stand, naar wens, behoefte en draagkracht van de gemeenschap.

Maatschappelijke voorzieningen¹⁰ zijn toekomstbestendig en voor iedereen toegankelijk en beschikbaar en waar mogelijk dichtbij. Ze bieden ruimte voor ontmoeting, ontspanning en ontwikkeling.

Er is aandacht voor de specifieke behoefte per doelgroep.

De gemeente stimuleert samenwerking, clustering en verbinding van voorzieningen. Er is ruimte voor flexibel gebruik.

Er is samenhang en samenwerking in activiteiten en (culturele) voorzieningen.

¹⁰ Maatschappelijke voorzieningen zijn educatieve, sociaal-medische, sociaal-culturele en levensbeschouwelijke voorzieningen en voorzieningen ten behoeve van openbare dienstverlening (zwembad, sportvoorzieningen, bibliotheek, school, gemeentehuis e.d.)

Fijn wonen

RODEN
de top van drenth

Maatwerk

Kind centraal

VOORZIENINGEN

Noordenveld heeft aantrekkelijke evenementen die een aanjaagfunctie hebben voor toerisme en economie en bijdragen aan de leefbaarheid.

Het kind staat centraal in het onderwijs. Alle kinderen hebben een optimale opgroeiomgeving.

In 2030 zijn Integrale Kind Centra gerealiseerd; één aanbod voor onderwijs, opvang en vrije tijd.

Er is een goede samenwerking tussen schoolbesturen, besturen van peuterspeelzalen en kinderopvang.

WONEN

In Norg, Roden en Peize is voldoende huisvesting voor mensen met een grote zorgbehoefte.

In Noordenveld is ruimte voor nieuwe woonzorgconcepten.

In Noordenveld is voor iedereen geschikte woonruimte naar behoefte beschikbaar. Insteek is dat iedereen, waar mogelijk, zelfstandig woont.

In Noordenveld wordt er kwalitatief en kwantitatief gebouwd voor de behoefte.

De gemeente anticipeert op de groeiprognoze, maar ook op de dalende woningbehoefte in de toekomst.

WONEN

Woningbouw in de kleine kernen is mogelijk, op basis van maatwerk en aangetoonde behoefte.

De bestaande woningvoorraad is zoveel mogelijk levensloop geschikt.

De omvang van de sociale huursector is voldoende om de doelgroep te kunnen huisvesten.

Huisvesting van statushouders vindt bij voorkeur door corporaties plaats.

De woonwijken en dorpen hebben zoveel mogelijk een gemengde samenstelling.

fietsgemeente

schoon en veilig

BEREIKBAAR

In Noordenveld is het verkeer- en vervoerbeleid gericht op het in stand houden en verbeteren van de (economische) bereikbaarheid¹¹, vergroten van de verkeersveiligheid en het verbeteren van het (leef)milieu.

De fiets staat in Noordenveld op '1'. Waar het veilig kan, zijn fietsers 'in de voorrang' gezet.

BEREIKBAAR

De gemeente stimuleert het gebruik van de fiets, openbaar vervoer en duurzame mobiliteit.

De gemeente dringt de nadelige effecten van mobiliteit terug (ruimtebeslag, geluidsoverlast, luchtvervuiling)

FYSIEKE LEEFOMGEVING

Wij zorgen met elkaar voor een leefomgeving die gezond, schoon, veilig, duurzaam en verzorgd is.

Bij het gebruik van de bodem wordt rekening gehouden met de effecten op de bodem.

Noordenveld heeft een goede luchtkwaliteit.

Geluidsoverlast en geuroverlast worden zoveel mogelijk beperkt.

In de aangewezen landbouwgebieden is aandacht voor de inrichting en constructie van wegen ten behoeve van het gebruik voor agrarisch materieel.

¹¹ Bereikbaarheid: de hoeveelheid tijd, moeite of geld die het kost om een bepaalde locatie te bereiken

GROEN

#MooiNoordenveld

ecologisch beheer

MEEDOEN

De openbare ruimte¹² is voor iedereen veilig en vrij toegankelijk om in te bewegen, spelen en ontdekken.

Noordenveld stimuleert het gebruik van de buitenruimte om te sporten, bewegen en recreëren.

Er is ruimte voor gedragen initiatieven in de openbare ruimte van bewoners, verenigingen en ondernemers, waardoor de kwaliteit van de fysieke en sociale leefomgeving verhoogd wordt.

INRICHTING EN ONDERHOUD OPENBARE RUIMTE

De groene ruimte is gevarieerd ingericht met ruimte voor meer biodiversiteit en aandacht voor ecologisch beheer.

De openbare ruimte ziet er verzorgd uit en het kwaliteitsniveau wordt gezamenlijk met de dorps- en wijkbelangen vastgesteld.

LANDSCHAP

Noordenveld is Drenthe in een notendop: het kleinschalige esdorpen-landschap, de veenkoloniën en laagveenontginningen zijn samen met de Koloniën van Weldadigheid hét visitekaartje van onze gemeente. Zie kaart 2 (zie kaartbijlage) *landschapstypen*

LANDSCHAP

De beekdalen fungeren als verbindende schakel tussen de verschillende landschapstypen.

Bewoners, toeristen en recreanten waarderen de diversiteit van het landschap in de gemeente. Hiermee vertegenwoordigt het landschap een belangrijke economische waarde.

Het landschap en haar cultuurhistorisch en archeologisch erfgoed vormt het casco voor ruimtelijke ontwikkelingen.

De verschillende functies in het landschap, zoals wonen, recreatie, landbouw en natuur, zijn in evenwicht.

¹² Openbare ruimte is de ruimte die voor iedereen vrij toegankelijk is. Denk hierbij aan wegen, paden, groen, water, speeltuinen, bermen, etc.

LANDSCHAP

Streekbeheer is de nieuwe manier van landschapsonderhoud.

Landbouw verzorgt voor een groot deel het beheer van het landschap.

Het cultuurhistorisch erfgoed is bepalend voor het karakter en de identiteit van Noordenveld.

Monumentale bomen zijn groene visitekaartjes en worden beschermd.

WATER

In Noordenveld bieden we ruimte voor waterberging en voorkomen we (grond-) wateroverlast voor de omgeving.

Waterberging wordt daar waar mogelijk gecombineerd met een aantrekkelijke groene inrichting.

De gemeente voert haar watertaken doelmatig uit.

NATUUR

Natuur wordt beschermd waar nodig en benut en beleefd waar mogelijk.

De gemeentelijke bos- en natuurgebieden worden FSC-gecertificeerd¹³ onderhouden

In Noordenveld dragen natte en droge landschapselementen bij aan de verbinding van de natuurgebieden in en rondom de gemeente en daarmee voor verspreiding van flora en fauna. Versnippering is teruggedrongen en behoud van biomassa is verzekerd.

Er is aandacht voor de toegankelijkheid in natuurgebieden.

Biodiversiteit in de bebouwde kom wordt vergroot door ecologisch beheer en inrichting.

¹³ FSC-gecertificeerd beheer staat voor verantwoord, duurzaam beheer en lokale exploitatie

ONDERNEMEND

ONDERNEMENDE ONDERNEMERS

groene bedrijventerreinen

MEEDOEN

Gemeente en ondernemers hebben een gezamenlijke verantwoordelijkheid in het aanbieden van werk en/of een zinvolle dagbesteding.

Ondernemers hebben aandacht voor maatschappelijk verantwoord ondernemen, dragen bij aan social return on investment¹⁴ en zijn maatschappelijk betrokken.

Iedereen heeft (betaald of onbetaald) werk binnen zijn of haar mogelijkheden.

¹⁴ Met de Social Return On Investment – methodiek wordt het maatschappelijk rendement van investeringen meetbaar en zichtbaar

Social return afspraken hebben als doel een bijdrage te leveren aan het vergroten van de arbeidsparticipatie van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt en wordt als onderdeel bij aanbestedingen verplicht gesteld.

ONDERNEMEN(D)

Noordenveld heeft een goed ondernemersklimaat waar ruimte is voor nieuwe concepten en innovaties en de vraag van de ondernemers centraal staat.

Noordenveld kent een sterk netwerk van samenwerkende bedrijven.

De gemeente zet zich in voor het behoud van de lokale bedrijvigheid en werkgelegenheid.

WERKGELEGENHEID

Werkgelegenheid draagt bij aan leefbaarheid. Samen zorgen we voor voldoende werkgelegenheid.

De gemeente zet zich in voor verbeterde aansluiting school - arbeidsmarkt.

WERKGELEGENHEID

Sectoren en gebieden waar de gemeente specifieke aandacht voor heeft:

Bedrijvigheid op bedrijventerreinen

De gemeente richt zich op behoud en – waar mogelijk – versterking van de werkgelegenheid op de verschillende bedrijventerreinen.

Hightech bedrijven

De gemeente zet zich in voor de verdere versterking van de hightech sector.

De Health Hub heeft zich blijvend verbonden aan Roden, en heeft relatie met de omgeving.

Zzp-ers

De gemeente biedt startende ondernemers ruimte om zich te vestigen en ontwikkelen.

We faciliteren in het tot stand komen van nieuwe relaties en netwerken.

vrije tijd

innovatie

WERKGELEGENHEID

Recreatie en toerisme

De vrijetijdssector vervult een belangrijke economische functie voor Noordenveld.

Het aanbod is onderscheidend en van hoogwaardig niveau.

Het bestaande aanbod wordt kwalitatief verbeterd en vernieuwd.

Gezonde, sterke bedrijven krijgen uitbreidingsruimte.

Overaanbod wordt weggenomen door het bieden van mogelijkheden voor herbestemming bij vrijkomende recreatie-bedrijven. Daarnaast kan overaanbod worden weggenomen door sanering.

Nieuwvestiging is mogelijk wanneer het een aanvulling is op het bestaande aanbod.

WERKGELEGENHEID

Zonering recreatief gebruik, bezoekersstromen sturen.

Er is ruimte voor (uitbreiding van) route-gebonden recreatie.

De gemeente werkt nauw samen met de vrijetijds-sector en stimuleert verbindingen binnen de vrijetijdssector.

Landbouw

Landbouw blijft een belangrijke pijler van de plattelands-economie.

Schaalvergroting binnen de aangewezen landbouw-gebieden is mogelijk met maatwerk.

Ambitie is zoveel als mogelijk gesloten kringlopen van stikstof, fosfaat en ammoniak op gebiedsniveau en bedrijfsniveau.

WERKGELEGENHEID

Zorg en ondersteuning

De gemeente biedt ruimte aan nieuwe innovatieve zorg-concepten.

Nieuwe projecten op het gebied van gezondheids-toerisme en gezond ouder worden, worden gestimuleerd.

Het centrum van Roden

Het centrum vormt – samen met de bedrijventerreinen – het economisch hart van Roden en daarmee ook van Noordenveld. Roden vervult een belangrijke rol als koopcentrum voor de regio en de gemeente wil eraan bijdragen deze kracht ook naar de toekomst toe te borgen.

Veenhuizen

Zie deelgebied Veenhuizen.

Regio

kwaliteit

FYSIEKE INRICHTING

De gemeente streeft naar een optimale combinatie van gewenste ruimtelijke en economische ontwikkelingen.

We kijken over de gemeentegrenzen heen. Binnen de Regio Groningen-Assen is voldoende ruimte voor bedrijvigheid.

Op de bestaande bedrijventerreinen in Noordenveld zijn voldoende mogelijkheden voor bedrijvigheid die bij Noordenveld past. Dit zijn o.a. medisch-technische, kennisintensieve bedrijven, lokale bedrijven, woon-werklocaties.

Overige bedrijvigheid krijgt ruimte in de omliggende gemeenten zoals Leek, Groningen en Assen.

FYSIEKE INRICHTING

De gemeente blijft voortdurend investeren in de kwaliteit van de bedrijventerreinen.

De bedrijventerreinen blijven aantrekkelijk; voor de bestaande bedrijven om er te zitten en voor nieuwe bedrijven om er zich te vestigen.

Noordenveld koestert haar bestaande bedrijven en probeert deze bedrijven zo goed mogelijk te faciliteren.

De bedrijventerreinen hebben een kleinschalig en groen karakter.

Noordenveld richt zich op versterking van de medische technologie en de vrijetijdsboulevard. Binnen de regio heeft Noordenveld een onderscheidend aanbod.

DUURZAAM

Bij de inrichting wordt nadrukkelijk rekening wordt gehouden met de bestaande gebieds-kwaliteiten.

Ingestoken wordt op bedrijvigheid met een laag risicoprofiel.

Alle bedrijven die onder de Wet Milieubeheer vallen hebben een actuele vergunning of melding en leven de van toepassing zijnde voorschriften na. (conform Drentse Maat)

In 2030 heeft Noordenveld een energieneutraal bedrijvenpark. Hiervoor wordt gericht op een collectieve aanpak met verschillende belanghebbenden.

DUURZAAM

ZONNE-ENERGIE

Platform Duurzaamheid

*toekomstbeeld
Plusklas, CBS
De Parel*

HOUDING EN GEDRAG

Iedereen draagt bij aan een duurzaam¹⁵ Noordenveld.

Iedereen in de gemeente Noordenveld is zich bewust van het effect van zijn gedrag. Dit gedrag gaat niet ten koste van de mogelijkheden van toekomstige generaties om in hun behoeften te voorzien.

Samenwerking, bewustwording, kennisdeling, educatie, kennisverwerving en advisering zijn hierbij van groot belang.

¹⁵ Duurzaam: Voorzien in de behoefte van huidige generaties, zonder daarmee voor toekomstige generaties de mogelijkheden in gevaar te brengen ook in hun behoeften te voorzien.

HOUDING EN GEDRAG

De gemeente heeft een faciliterende en stimulerende rol om gezamenlijk doelen te bereiken.

ENERGIE

De activiteiten van de NAM in Langelo zijn alleen nog gericht op de leveringszekerheid in relatie tot het Groningerveld.

Eventuele schade aan gebouwen vanwege de gasopslag dan wel vanwege gaswinning zal naar behoren worden gecompenseerd.

De gemeente biedt geen ruimte voor opslag van CO₂ en nucleair afval of de winning van schaliegas.

ENERGIE

De gemeente biedt geen ruimte voor grootschalige windmolenparken.

De gemeente staat positief tegenover de aanleg van zonneakkers, behalve in natuurgebieden. In andere gebieden geldt maatwerk, rekening houdend met onder meer cultuurhistorische waarden.

De gemeente Noordenveld is klimaatneutraal¹⁶ in 2040. Klimaatneutraal bereiken we samen door energiebesparing en toepassing van duurzame energie.

¹⁶ Klimaatneutraal: Geen effect op het klimaat hebbend, met name doordat de hoeveelheid broeikasgassen die wordt uitgestoten bij een bepaalde activiteit, wordt gecompenseerd door bv. het planten van bomen

ENERGIE

Terugdringen emissies mobiliteit, bedrijven en landbouw.

Faciliteren en ondersteunen van de inwoners, de bedrijven, het Park-management, de Energie Coöperatie Noordse Veld en het Platform Duurzaam Noordenveld.

De gemeente stimuleert en biedt ruimte, binnen wet- en regelgeving, voor initiatieven die bijdragen aan een klimaatneutraal en energie-neutraal¹⁷ Noordenveld.

Indien nodig maken we samen afspraken over hoe en waar duurzame initiatieven een plek krijgen binnen de gemeente.

RUIMTEGEBRUIK

Uitgangspunt is dat de ruimte zorgvuldig wordt gebruikt. De ruimtebehoefte voor wonen, bedrijvigheid en infrastructuur wordt afgewogen. Ruimtelijke kwaliteit draagt bij aan duurzaam ruimtegebruik.

De ladder voor duurzame verstedelijking wordt toegepast.

¹⁷ Energieneutraal: evenveel energie gebruiken als zelf wordt opgewekt.

RUIMTEGEBRUIK

Bij uitbreidings- en herstructureringsplannen wordt rekening gehouden met een duurzame verkaveling.

Bij uitbreidingsplannen is de bestaande landschappelijke structuur uitgangspunt.

In bestaande bebouwing is ruimte voor nieuwe functies, de gemeente stimuleert herbestemming.

BOUWEN

Bouwen en verbouwen van woningen en gebouwen gebeurt duurzaam, milieuvriendelijk en gezond. Dat wil zeggen zo energiezuinig mogelijk, met duurzame materialen en met aandacht voor het binnenklimaat.

Vanaf 2020 worden nieuwe woningen energieneutraal gebouwd, waarbij wordt gestimuleerd om niet meer aan te sluiten op het aardgasnet. De sociale huurvoorraad heeft in 2020 gemiddeld energielabel B, minimaal label C.

BOUWEN

Vanaf 2018 worden alle nieuwe gemeentelijke gebouwen energieneutraal gebouwd en daar waar mogelijk niet meer aangesloten op het aardgasnet. Onderhoud en verbouw van gemeentelijke gebouwen gebeurt duurzaam.

De gemeente faciliteert duurzaamheid bij gebouwen op afstand.

Nieuwe en bestaande woningen zijn flexibel en aanpasbaar aan de woonbehoefte en levensfase.

ONDERNEMERS

Zowel de bedrijven op de bedrijventerreinen als andere belangrijke economische dragers, zoals landbouw en recreatie hebben aandacht voor duurzaamheid.

In 2030 heeft Noordenveld een energieneutraal bedrijvenpark.

MOBILITEIT

De CO₂-emissie door mobiliteit is verminderd door mobiliteit te verminderen, veranderen en te verduurzamen.

Het gebruik van duurzame mobiliteit wordt gestimuleerd.

BIOLOGISCHE EN LOKALE PRODUCTEN

Het biologisch produceren van voedsel wordt gestimuleerd.

Iedereen is bekend met de lokale producten en maakt er gebruik van.

AFVAL EN HERGEBRUIK

Het voorkomen van afval is van groot belang. Noordenveld zorgt er voor dat bij productie en consumptie zo weinig mogelijk afval ontstaat.

Noordenveld is samen op weg naar een recycling maatschappij.

In 2020 wordt 75% van het afval gescheiden en hergebruikt. De grondstoffen in het restafval worden meer en beter gescheiden.

In 2030 wordt 90% van het afval gescheiden en hergebruikt. De overige reststroom, zal worden ingezet voor energie-productie.

WATERGEBRUIK

Inwoners, bedrijven, gemeente en instellingen zetten zich in voor duurzaam watergebruik, door zuiniger gebruik van drinkwater, toepassing gescheiden rioleringsstelsel, en hergebruik van regenwater.

DEEL 3 UITWERKING IN DEELGEBIEDEN

In deel 3 worden de verschillende deelgebieden beschreven, dit zijn:

- ✓ Buitengebied
- ✓ Roden
- ✓ Peize
- ✓ Norg
- ✓ Veenhuizen
- ✓ Kleine kernen

Elk dorp, elk gebied is anders. Elk dorp of gebied heeft zijn eigen kwaliteiten. Al deze kwaliteiten samen maken dat Noordenveld een aantrekkelijke gemeente is om te wonen, werken en te recreëren.

De specifieke kwaliteiten en kenmerken van een dorp of gebied vragen om een verschillende benadering van de strategische visie en/of de kernwaarden. Een strategische visie als de duurzaamste gemeente willen zijn betekent in een dorp wat anders dan in het buitengebied. Ook de wijze van samenwerken richting 2030 kan per dorp of gebied verschillen. Deze uitdaging¹⁸ pakken we gezamenlijk op.

Per deelgebied worden de kernkwaliteiten, algemene ambities en ambities per onderwerp of gebied beschreven.

¹⁸ Zie ook de UITVOERINGSPARAGRAAF

BUITENGEBIED

Anne Hofman- Winnaar februari fotowedstrijd
#MooiNoordenveld

groen/blauw

KERNKWALITEITEN

Het buitengebied kent een goede verhouding van verschillende functies natuur, landbouw, recreatie, wonen (zie kaart 3, *buitengebied*, kaartbijlagen).

Noordenveld is Drenthe in het klein, alle Drentse landschappen zijn in Noordenveld aanwezig.

Noordenveld heeft een compleet beekdalstelsel.

AMBITIES

De verschillende landschapstypen zijn zichtbaar en herkenbaar in het landschap.

Er is ruimtelijke en sociaal-maatschappelijke verbondenheid met het landschap.

De verschillende functies hebben ruimte om te ontwikkelen binnen de aangewezen gebieden.

De gemeente heeft aandacht voor vrijkomende bebouwing. Bij nieuwe invullingen wordt rekening gehouden met bestaande agrarische bedrijven.

AMBITIES

Het groene karakter van Noordenveld met haar natuurlijke, cultuurhistorische en landschappelijke diversiteit biedt uitstekende potenties voor toeristisch-recreatieve ontwikkelingen en activiteiten in de sfeer van gezondheid, ontspanning en vrije tijd.

Er is ruimte voor kleinschalige en lokaal georiënteerde activiteiten op het gebied van nijverheid en dienstverlening.

Norgerholt

(foto *syndiosys.alterra*)

beekdal

natuurbeleving

AMBITIES PER GEBIED

Natuurnetwerk - Natura 2000

In de Natura 2000¹⁹ gebieden Fochteloërveen, Norgerholt en Leekstermeer staat natuurbescherming voorop met daarnaast ruimte voor natuurbeleving.

In de Natura 2000- gebieden streven we er naar de lichthinder terug te dringen.

AMBITIES PER GEBIED

Natuurnetwerk – De Onlanden

De Onlanden is het recreatieve uitloopegebied voor de directe omgeving. De Onlanden is voortuin van de stad Groningen en Ter Borgh. De Onlanden biedt mogelijkheden voor versterking van specifieke dag- en verblijfsrecreatie, afgestemd op de unieke kenmerken van het gebied.

Natuurnetwerk - beekdalen

De beekdalen zijn de blauwe aders in Noordenveld en beleefbaar en toegankelijk voor inwoners en toeristen.

Het beekdal heeft ruimte om zich blijvend natuurlijk te ontwikkelen.

AMBITIES PER GEBIED

Landbouwgebieden

De landbouwgebieden blijven primair beschikbaar voor landbouwbedrijven.

Het landbouwareaal blijft zoals het nu is.

Schaalvergroting vindt plaats in de aangewezen landbouwgebieden.

Vergroting van een agrarisch bouwvlak is maatwerk, mits passend binnen (wettelijke) kaders.

In de landbouwgebieden is de infrastructuur ingericht op het gebruik door agrarische bedrijven.

¹⁹ Natura 2000 is een groot Europees netwerk van beschermde natuurgebieden met als doel: behoud en herstel van de biodiversiteit in de Europese Unie

Beken vangen de wateroverlast en pieken op als gevolg van de klimaatverandering.

AMBITIES PER GEBIED

Gemengde gebieden

In gemengde gebieden komen diverse functies zoals landbouw, natuur, recreatie en wonen naast elkaar voor.

In gemengde gebieden is ruimte voor functieverbreiding en flexibiliteit in beleid.

Recreatiegebieden

De toeristische potentie van Veenhuizen, als Kolonie van de Maatschappij van Weldadigheid, wordt benut als economische impuls voor de omgeving.

Veenhuizen – Fochteloërveen heeft een toeristisch-recreatieve verbinding met het Drents-Friese Wold.

AMBITIES PER GEBIED

In het gebied Amerika is ruimte voor diverse bezoekersstromen.

In het gebied van de Norgerduinen ligt een integraal gebiedsperspectief om de verschillende waarden en belangen in het gebied met elkaar te verbinden en een plek te bieden aan de vele vormen van gebruik.

De Norgerduinen, dat belangrijke landschappelijke, natuurlijke, recreatieve en cultuurhistorische waarden herbergt, heeft zijn aantrekkingskracht behouden

De verblijfsrecreatie rond het Leekstermeer floreert door de toeristische aantrekkingskracht van de Onlanden.

AMBITIES PER GEBIED

Landgoederen

De drie landgoederen Mensinge – Terheijl – Nienoord versterken elkaar ecologisch en economisch.

De visie voor het landgoed Terheijl is verwoord in het ruimtelijk kader Terheijl.

Er is ruimte voor nieuwe landgoederen in de gemengde gebieden, waardoor omringende gebieden recreatief en/of ecologisch worden verbonden.

cultuurhistorie en archeologie

benut, beleef en bescherm

GEbruik - BELEVING

Het buitengebied van Noorderveld is een gebied waar het prettig en gezond wonen, werken en verblijven is.

Het buitengebied wordt benut als podium voor sociale en culturele activiteiten.

Het buitengebied is één groot beleef- sportpark voor wandelaars, fietsers, ruiters etc.

Er is voldoende mogelijkheid om natuur en landschap actief te beleven.

GEbruik - BELEVING

Er is een goede overgang van dorp naar landschap. Het landschap wordt beleefd aan de dorpsranden.

De dorpsranden hebben ruimtelijke kwaliteit.

Bijzondere woonvormen ter verrijking van het landschap, zijn mogelijk als het omringende landschap wordt onderhouden.

De entrees zijn het visitekaartje van Noorderveld.

GEbruik - BELEVING

Zichtbare cultuurhistorische en archeologische elementen zoals het landgoed Mensinge, celtic fields²⁰, de hunebedden en de Zwartendijksterschans maken de geschiedenis van het landschap beleefbaar.

²⁰ Celtic field: Prehistorisch akkercomplex waarbij de afzonderlijke akkers zijn omzoomd door wallen; vaak in een kenmerkend schaakbordpatroon.

RODEN

ONTWERP ALBERTSBAAN

Ot & Sien

Rodermarkt

KERNKWALITEITEN

Roden is een complete kern, met een breed winkelaanbod, diverse woonwijken, voldoende voorzieningen en werkgelegenheid.

Het brinkgebied is cultuur-historisch waardevol.

De landschappelijke omgeving van Roden is aantrekkelijk met de landgoederen Mensinge en Terheijl en het beekdallandschap in de directe nabijheid.

ALGEMENE AMBITIES

Roden blijft een sterke, veelzijdige woonkern, met een krachtige positie op het gebied van werkgelegenheid en een regionaal voorzieningenniveau. (zie kaart 4, *Deelgebied Roden* kaartenbijlage)

Roden vervult een belangrijke rol als koopcentrum voor de regio.

Roden is een aantrekkelijke trekpleister voor toeristen, de economische potentie en de culturele waarde wordt benut.

AMBITIES PER GEBIED

Centrum en Brinkgebied

Het centrum is dynamisch en levendig.

Het centrum, Heerestraat/ Wilhelminastraat en het Brinkgebied is een aan elkaar verbonden verblijfsgebied.

Het centrum is compact, aantrekkelijk en groen ingericht.

Er is ruimte voor nieuwe concepten en innovatie.

Het centrum leent zich voor (culturele) activiteiten en evenementen.

AMBITIES PER GEBIED

Centrum en Brinkgebied

De voetganger en fietser staan op 1.

Er is een route voor doorgaand verkeer, om de verkeersdruk in het centrum te doen afnemen en de verblijfskwaliteit te kunnen versterken in het centrum.

Er is voldoende gratis parkeercapaciteit.

In het Brinkgebied is, door de aanwezigheid van historische panden, culturele activiteiten en de informele inrichting van de openbare ruimte, de historie van het esdorp Roden zichtbaar en beleefbaar.

Het Brinkgebied in combinatie met landgoed Mensinge staat op de kaart en is herkenbaar als cultureel kwartier door de inrichting en de activiteiten die er plaats vinden.

Het Brinkgebied heeft diverse aantrekkelijke horecagelegenheden.

AMBITIES PER GEBIED

Brinkgebied – Centrum – Vrijetijdsboulevard

Het Brinkgebied - Centrum - Vrijetijdsboulevard heeft een toeristisch-economische relatie.

Het gebied heeft één samenhangende openbare ruimte en een groen ingerichte 'centrale noord-zuid as'.

De relatie wordt benut en versterkt door goede samenwerking tussen de verschillende ondernemers.

Bedrijventerreinen

Roden heeft een goede uitgangspositie in de markt voor bedrijventerreinen (zie kaart 5 *Deelgebied Bedrijventerreinen Roden*, kaartenbijlage).

De bedrijventerreinen in Roden hebben een onderscheidend profiel met een campusachtige setting die past bij de uitstraling als brinkdorp en goed aansluit bij de landschappelijke locatie.

AMBITIES PER GEBIED

De focus ligt op bedrijfsthematisering: gezondheid -en specifiek de ontwikkeling en toepassing van medische technologie- en vrije tijd ten aanzien van profilering, ruimtelijk en economisch beleid.

Actieve projectontwikkeling op deze terreinen draagt bij aan versterking van de economie en de attractiviteit van Noordenveld.

Het Bitseveld is gerevitaliseerd en er is aandacht voor ruimtelijke kwaliteit.

In Haarveld is naast de bestaande inzet op kennisintensieve technologie, ruimte voor woon-werklocaties.

De medische technologie wordt gefaciliteerd in Bitseveld, omgeving Health Hub, eventueel in Haarveld.

De Westeres biedt ruimte voor nieuwe activiteiten en concepten, die aansluiten bij de functie grootschalige detailhandel.

De Vrijetijdsboulevard blijft een belangrijke vestigingslocatie voor bedrijven in de vrijetijdssector. Voor de vrije kavels kan de bestemming worden verruimd.

AMBITIES PER GEBIED

Roden - Zuid

Op de locatie van de voormalige camping De Beukenhof is ruimte voor woningbouw.

Er is in het gebied ruimte voor een voorzieningen-cluster waarbij combinaties mogelijk zijn rond onderwijs, zorg, cultuur en sport.

Er ligt een groene, recreatieve verbinding Mensinge - Terheijl, als onderdeel van de landgoederenzone.

De Steenbergerloop heeft een natuurlijke inrichting.

INBREIDING EN HERSTRUCTURERING

De lege plekken en vrijkomende locaties in het centrum van Roden hebben nieuwe invullingen, die bijdragen aan de aantrekkelijkheid van het centrum.

Andere vrijgekomen locaties in de woonwijken hebben een passende herbestemming gekregen die aansluit bij de woonomgeving.

Er zijn verschillende potentiële zoekgebieden voor inbreiding en herstructurering in Roden waar onderzoek gedaan wordt naar mogelijkheden voor woningbouw.

RELATIE MET HET LANDSCHAP

De relatie met het omringende landschap is versterkt.

Groene elementen lopen vanuit het omliggende landschap door in de woonwijken, de bedrijven-terreinen en het centrum-gebied.

De Maatlanden vormt de groene zone tussen de landschappen en bebouwing van noord naar zuid.

De relatie van Roden met het beekdallandschap van het Peizerdiep is zichtbaar en wordt door de inwoners beleefd.

PEIZE

Peizer hop

KERNKWALITEITEN

Uniek zijn de karakteristieke open groene ruimten in het dorp.

Peize heeft een groot natuurgebied De Onlanden in de directe omgeving.

ALGEMENE AMBITIES

Peize is prettig woondorp, forensenkern nabij de stad Groningen (zie kaart 6, *Deelgebied Peize*, kaartbijlage).

Peize is aantrekkelijk voor gezinnen.

Peize heeft een dorps karakter.

AMBITIES PER GEBIED

Het naoberschap is sterk ontwikkeld in Peize, de dorpsgemeenschap zet zich in voor het behoud van de voorzieningen.

Brinkdorp Peize

De historische bebouwing zoals kerk, molen en oud gemeentehuis geeft identiteit aan het dorp.

De brink van Peize is weer herkenbaar.

Het karakter van Peize als noordelijk brinkdorp is versterkt.

AMBITIES PER GEBIED

Historische linten

De linten en buurtschappen rond Peize, zoals De Pol, De Horst, Boerlaan en Peizerwold, zijn herkenbaar en onderscheidend. Ze zijn belangrijk voor het karakter van Peize en omgeving.

Dorpshart

In het centrum van Peize zijn voorzieningen, zoals detailhandel en horeca gevestigd. De winkelfunctie blijft in stand.

Huis ter Hansouwe

De Westerd

AMBITIES PER GEBIED

Voorzieningencluster

Goede basisvoorzieningen met de schoolcampus. onderwijs en sport is geclusterd. Er is een goede samenwerking tussen onderwijs en sportverenigingen.

Zorg

Peize heeft mogelijkheden voor nieuwe woonzorgconcepten, onder andere rond de Hoprank.

AMBITIES PER GEBIED

Karakteristieke open ruimten

De karakteristieke waardevolle groene ruimten in Peize worden in stand gehouden.

Vrijtijdscluster

In het gebied rond zwembad/sauna is ruimte voor ontwikkelingen die een aanvulling zijn op het huidige aanbod in de vrijetijdssector.

AMBITIES PER GEBIED

Bedrijventerrein

Op het bedrijventerrein De Westerd zijn met name lokale bedrijven gevestigd.

Het huidige oppervlak is voldoende voor de toekomstige ruimte vraag.

Peize-Zuid

Een gemengde woonwijk met historische landschapselementen.

Er is aandacht voor het doorgaande verkeer.

NORG

Drenthe doet wat met je!

KERNKWALITEITEN

Norg is dé kern van het Norger esdorpenlandschap.

De fraaie landschappelijke ligging van het dorp te midden van diverse natuurgebieden.

Cultuurhistorische waarden in de oude dorpskern.

De sociale betrokkenheid van de bewoners in en met het dorp.

ALGEMENE AMBITIES

Norg is het voorbeeld van Drenthe doet wat met je!

Foto: ditisnorg.nl

ALGEMENE AMBITIES

Norg is naast een woondorp ook een toeristisch dorp (zie ook kaart 7 *Deelgebied Norg*, kaartbijlagen).

Norg en haar omgeving is een interessant gebied om te recreëren.

Norg anticipeert op de toeristische aantrekkingskracht van Veenhuizen.

Er is bewustwording van afname van het aantal dorpsbewoners, deze bewustwording zorgt voor anders denken over de toekomst van het dorp.

AMBITIES VOOR LEEFBAARHEID

De gemeenschapskracht is benut om de leefbaarheid in stand te houden.

AMBITIES VOOR LEEFBAARHEID

De inwoners maken gebruik van de voorzieningen in het dorp.

De voorzieningen zijn op een niveau die passen bij de bevolkingsomvang.

De voorzieningen zijn afgestemd op de toeristen die Norg en omgeving bezoeken.

De voorzieningen hebben aantrekkingskracht voor inwoners uit de omgeving van Norg.

AMBITIES PER GEBIED

Historische dorpskern

De bijzondere waarden van de historische dorpskern staan op de kaart, worden behouden en benut.

De groene ruimten en brinken zijn van belang voor de kwaliteit en identiteit van het dorp Norg.

De relatie met het esdorpen-landschap is zichtbaar, beleefbaar en voelbaar in de woonwijken en het centrum.

Centrum

Het centrum heeft een aantrekkelijk aanbod op het gebied van toeristische voorzieningen.

AMBITIES PER GEBIED

De Brinkhof

Er is een cluster van voorzieningen bij De Brinkhof.

Er is ruimte voor uitbreiding van diverse voorzieningen.

Brinkhofweide

Het terrein van de Brinkhofweide biedt ruimte voor kleinschalige evenementen.

Vrijtijdscluster

Het gebied rond het zwembad wordt gebruikt voor diverse activiteiten in de vrijetijdsbesteding.

Evenemententerrein

Grootschalige evenementen hebben hier de ruimte.

AMBITIES PER GEBIED

Oosterveld

Het gebied is ontwikkeld als een woonwijk met diverse typen woningen. Er wordt gebouwd naar behoefte.

Vluchtheuvel

Het gebied van de Vluchtheuvel is ontwikkeld met een bij het dorp en gebied passende functie.

Norgerduinen

Voor het gebied Norgerduinen is een toekomstvisie vastgesteld.

De Norgerduinen zijn van grote recreatieve betekenis voor het dorp Norg. Norg benut de economische potentie van dit gebied.

VEENHUIZEN

WERELDERFgoed

historie

KERNKWALITEITEN

Veenhuizen - als onderdeel van de Koloniën van Weldadigheid- is wereldwijd uniek.

Nergens is al vanaf het begin van de 19e eeuw zo'n grootschalig plan gerealiseerd om met landbouw en heropvoeding de armoede te bestrijden.

De sporen van dit vooruitstrevende, maatschappelijke experiment zijn nog steeds zichtbaar in Veenhuizen.

KERNKWALITEITEN

Het karakteristieke ontginnings-landschap met gestichten en clusters boerderijen is van onschatbare waarde (zie ook kaart 8, *Deelgebied Veenhuizen*, kaartenbijlage)

De Koloniën van Weldadigheid vormen een tastbaar en levend erfgoed²¹ van een belangrijke fase in de geschiedenis.

²¹ Levend erfgoed: De historie van de Koloniën van Weldadigheid zowel materieel als immaterieel leeft voort. Door de verhalen, de mensen, het landschap en de gebouwen

KERNKWALITEITEN

De toeristische aantrekkingskracht van Veenhuizen wordt gevormd door het koloniedorp Veenhuizen en het Natura 2000 gebied Fochteloërveen.

In 1859 werd Veenhuizen een Rijks strafinrichting, De gebouwentypologie van vader en zoon Metzelaar uit deze periode is nog steeds aanwezig en karakteristiek voor Veenhuizen.

De bouwwerken versterken de functie en inrichting van het gebied.

vliegwiél

het verhaal van Veenhuizen

ALGEMENE AMBITIES

Veenhuizen is voor Noordenveld en omgeving een vliegwiél om toeristisch-economische ontwikkelingen sneller op gang te brengen.

Veenhuizen heeft brede naamsbekendheid binnen en buiten Nederland.

Veenhuizen is een belangrijke identiteitsdrager voor Noordenveld.

Het totale ensemble van de dorpsgemeenschap, cultureel erfgoed en gevangenissen is van belang.

De cultuurhistorisch waardevolle elementen, waaronder de orthogonale structuur zijn behouden.

ALGEMENE AMBITIES

Het gebied is toekomstbestendig. Er is sprake van duurzaam rentmeesterschap.

Ruimtelijke, maatschappelijke en economische initiatieven dragen bij aan het verhaal Veenhuizen.

AMBITIES PER THEMA

Ruimte voor ontwikkelingen

In Veenhuizen is sprake van behoud en groei van werkgelegenheid.

De voormalige gevangenis Bankbosch is herbestemd met een passende functie die een aanvulling is voor het gebied Veenhuizen.

Alle ontwikkelingen dragen bij aan en/of versterken de kenmerkende structuur.

Cultureel erfgoed en natuur staan centraal bij toerisme en recreatie.

AMBITIES PER THEMA

Op voormalige bebouwingslocaties uit de tijd van de Maatschappij zijn ontwikkelingen mogelijk, waarbij herstel van belangrijke structuurvormende (landschaps-) elementen uitgangspunt is.

Het verhaal van Veenhuizen is versterkt door combinaties en verbindingen tussen de verschillende functies in Veenhuizen.

Alle panden geschikt voor economische doeleinden hebben een passende invulling binnen het gedachtengoed van Veenhuizen.

Veenhuizen heeft passende bedrijvigheid in vrijkomende locaties en ontwikkelt nieuwe locaties.

gestichten / clusters

AMBITIES PER THEMA

Identiteit gestichten en verschillende clusters

De verschillende clusters rond de gestichten hebben elk hun eigen identiteit.

Het eerste gesticht – Norgerhaven- is het centrum van de justitiële activiteiten.

Het tweede gesticht samen met het Esserheem, heeft een grote dynamiek met het gevangenis museum, gevangenis en diverse functionele invullingen van de historische bebouwing.

Bij het derde gesticht zijn de historische structuren hersteld. De contouren van het derde gesticht zijn op ingetogen manier zichtbaar. De historie is verankerd in landschap en is beleefbaar en voelbaar.

AMBITIES PER THEMA

Verbindingen clusters

De toeristische en culturele clusters rond de gestichten zijn ruimtelijk-functioneel verbonden.

Afhechting westelijke zijde

Aan de westelijke zijde van de Veenhuizen is het gebied van de oorspronkelijke kolonie landschappelijk begrensd.

Het dorp

De inwoners zijn verbonden met de historie van Veenhuizen.

De dorpsgemeenschap is actief en betrokken bij ontwikkelingen.

AMBITIES PER THEMA

Veenhuizen heeft een vitaal woon- en leefklimaat, met voldoende gedragen voorzieningen zoals een brede school, zwembad en een winkel.

Nieuwe initiatieven ten behoeve van het woon- en leefklimaat worden ontplooid.

De dorpsgemeenschap speelt een belangrijke rol bij sociale initiatieven.

Er is een goede balans tussen leefklimaat en toename van toeristische activiteiten en voorzieningen.

Binnen bestaande structuren is ruimte voor particuliere initiatieven op het gebied van wonen en woon-zorg-concepten.

Justitie

Veenhuizen Wortel Merksplas
Ommerschans Frederiksoord
Wilhelminaoord Bosschoord Willemsoord

AMBITIES PER THEMA

Economie

Er is voldoende werkgelegenheid onder meer door de aanwezigheid van de penitentiaire inrichtingen.

Ondernemers

Nieuwe invullingen dragen bij aan de toekomst van Veenhuizen.

Het Maallust-complex heeft de ruimte om zich te ontwikkelen, wordt gekoesterd en heeft uitstraling voor Veenhuizen.

De Design Academy Eindhoven heeft een blijvende relatie met Veenhuizen.

AMBITIES PER THEMA

Landbouw

De landbouw is en blijft een belangrijke gebruiker en beheerder van het gebied.

Innovatieve landbouw wordt gestimuleerd.

De agrarische bedrijven hebben uitbreidings-ruimte binnen de (wettelijke) kaders.

Bij uitbreidingsplannen is altijd maatwerk nodig en wordt rekening gehouden met een goede inpassing in het cultuurhistorische landschap en de historische maten.

De landbouwstructuur is optimaal voor de agrarische bedrijven.

AMBITIES PER THEMA

Recreatie en toerisme

Initiatieven die inspelen op Veenhuizen als onderdeel van de Koloniën van Weldadigheid komen los.

De toeristische aantrekkingskracht is versterkt en benut, door in te zetten op verschillende ontwikkelingen.

Er zijn dagrecreatieve attracties, waaronder culturele evenementen.

Het nationaal gevangenis-museum is landelijk bekend.

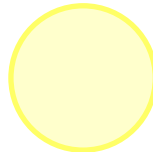
Er is ruimte voor specifieke, nieuwe vormen van verblijfsrecreatie die de unieke betekenis van het dorp versterken.

Kraanvogels

foto: nu.nl

collectief

AMBITIES PER THEMA

Recreatie en toerisme

Er is een natuurlijk-recreatieve verbinding tussen het Veenhuizen-Fochteloërveen en Drents-Friese Wold gerealiseerd.

Er zijn goede recreatieve fietsverbindingen, onder andere tussen Veenhuizen en Norg/Een/Appelscha.

AMBITIES PER THEMA

Natuur en landschap

Belangrijke landschappelijke historische structuren zijn (waar nodig) hersteld.

Veenhuizen en het Fochteloërveen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Dit is zichtbaar in het landschap.

Het landschap en de natuur is toegankelijk voor breed publiek.

Het bijzondere landschap van Veenhuizen, met het orthogonale verkavelingspatroon is vermarkt.

Het levend hoogveen in het Natura 2000-gebied Fochteloërveen is toegenomen.

AMBITIES PER THEMA

Duurzaamheid

In Veenhuizen wordt met een collectieve aanpak (agrariërs, natuurorganisaties, justitie, ondernemers en inwoners) voldoende energie opgewekt om het hele gebied van voldoende energie te voorzien.

KLEINE KERNEN

Zie ook kaart 9, *overzicht
kernen*, kaartenbijlage

dorpsgemeenschappen

KERNKWALITEITEN

De kleine kernen zijn de parels in het landschap.

Kenmerkend is de karakteristieke bebouwing afgewisseld met fraaie landschapselementen.

Landschap en bebouwing versterken elkaar.

ALGEMENE AMBITIES

Instandhouding van kwaliteit staat voorop. Het landschap bepaalt.

Woningbouw is mogelijk, uitgangspunt is maatwerk en aangetoonde behoefte voor de langere termijn.

De dorpsgemeenschap staat centraal. De inwoners denken mee met plannen.

Gezamenlijk worden nieuwe initiatieven ontplooid.

ALGEMENE AMBITIES

De dorpsgemeenschap werkt samen aan de leefbaarheid in het dorp. Er is ruimte voor ontmoeting.

De gemeente stimuleert nieuwe economische invullingen in vrijkomende bebouwing. Combinaties met een maatschappelijke functie voor het dorp worden gestimuleerd.

AMBITIES PER KERN

Nieuw-Roden

Het centrum van Nieuw-Roden heeft een nieuwe invulling die zorgvuldig is ingepast en gezamenlijk met belanghebbenden tot stand is gekomen.

Het dorpshart is herkenbaar en heeft grote beeldkwaliteit.

AMBITIES PER KERN

Het wijkengebied en Nieuw-Roden zijn vanuit de ontstaansgeschiedenis met elkaar verbonden.

Het wijkenpatroon²² is hersteld en versterkt.

Een

De vrijgekomen schoollocaties hebben een passende herbestemming gekregen met voldoende draagvlak die bijdragen aan de leefbaarheid van het dorp.

Nietap/Terheijl

Het landgoed Terheijl is zichtbaar en beleefbaar

De locatie van de Thedemaborg is herkenbaar en heeft een functie.

De openbare basisschool heeft een centrale locatie.

²² Het wijkenpatroon is cultuurhistorisch van belang door het parallelle ontginningspatroon als overblijfsel uit de periode van de hoogveenontginningen.

AMBITIES PER KERN

Zuidvelde, Westervelde, Peest, Langelo, Lieveren, Steenbergen, Alteveer en Roderesch

Waardevolle esdorpen die bijdragen aan het historische karakter van het esdorpen-landschap.

Er is ruimte voor particuliere initiatieven, die bijdragen aan de leefbaarheid en de identiteit van het dorp.

Er is aandacht voor de ruimtelijke kwaliteit, de cultuurhistorische waarden zijn behouden.

AMBITIES PER KERN

Roderwolde, Foxwolde, Matsloot, Peizerwold, Sandebuurt en Leutingewolde

Kenmerkende dorpen in de overgang van het esdorpen-landschap naar het landschap van de laagveen-ontginningen, ook wel de randveen-ontginningen genoemd.

De dorpsgemeenschap van Roderwolde zet zich in voor het behoud van de basisvoorzieningen.

Roderwolde is hét Hart van De Onlanden. De toeristische potentie wordt benut.

De oude opzet en structuur van Roderwolde is gaaf en herkenbaar, het historische dorpslint is zeer waardevol.

AMBITIES PER KERN

De buurtschappen behouden hun agrarische karakter.

Het oude bebouwingslint Sandebuurt is van cultuurhistorisch belang.

Huis ter Heide, Altena, Peizermade en Een-West

Dorpen/buurtschappen in het ontginningslandschap. Het landschap is recenter en grootschaliger.

In deze buurtschappen en omgeving zijn mogelijkheden voor ontwikkelingen, met aandacht voor ruimtelijke kwaliteit.

UITVOERINGSPARAGRAAF

Op weg naar de nieuwe Omgevingswet vraagt de overheid gemeenten de financiële haalbaarheid van hun Omgevingsvisie aan te tonen via apart van de Omgevingsvisie op te stellen programma's en/of plannen.

Deze insteek wil de gemeente Noordenveld ook toepassen.

PROGRAMMA'S

De beleidsstrategieën en doelstellingen die zijn opgenomen onder de vijf kernwaarden, worden uitgewerkt in de vijf programma's Transparant, Leefbaar, Ondernemend, Groen en Duurzaam.

Deze programma's bevatten in ieder geval dezelfde thema's en onderwerpen, die ook in deze Omgevingsvisie bij de betreffende kernwaarde aan de orde zijn gekomen.

De programma's komen tot stand samen met betrokken inwoners, organisaties en verenigingen. Het gaat hierbij niet alleen om gemeentelijke projecten, maar ook om projecten van andere organisaties die betrokken zijn bij het realiseren van de ambities in deze Omgevingsvisie.

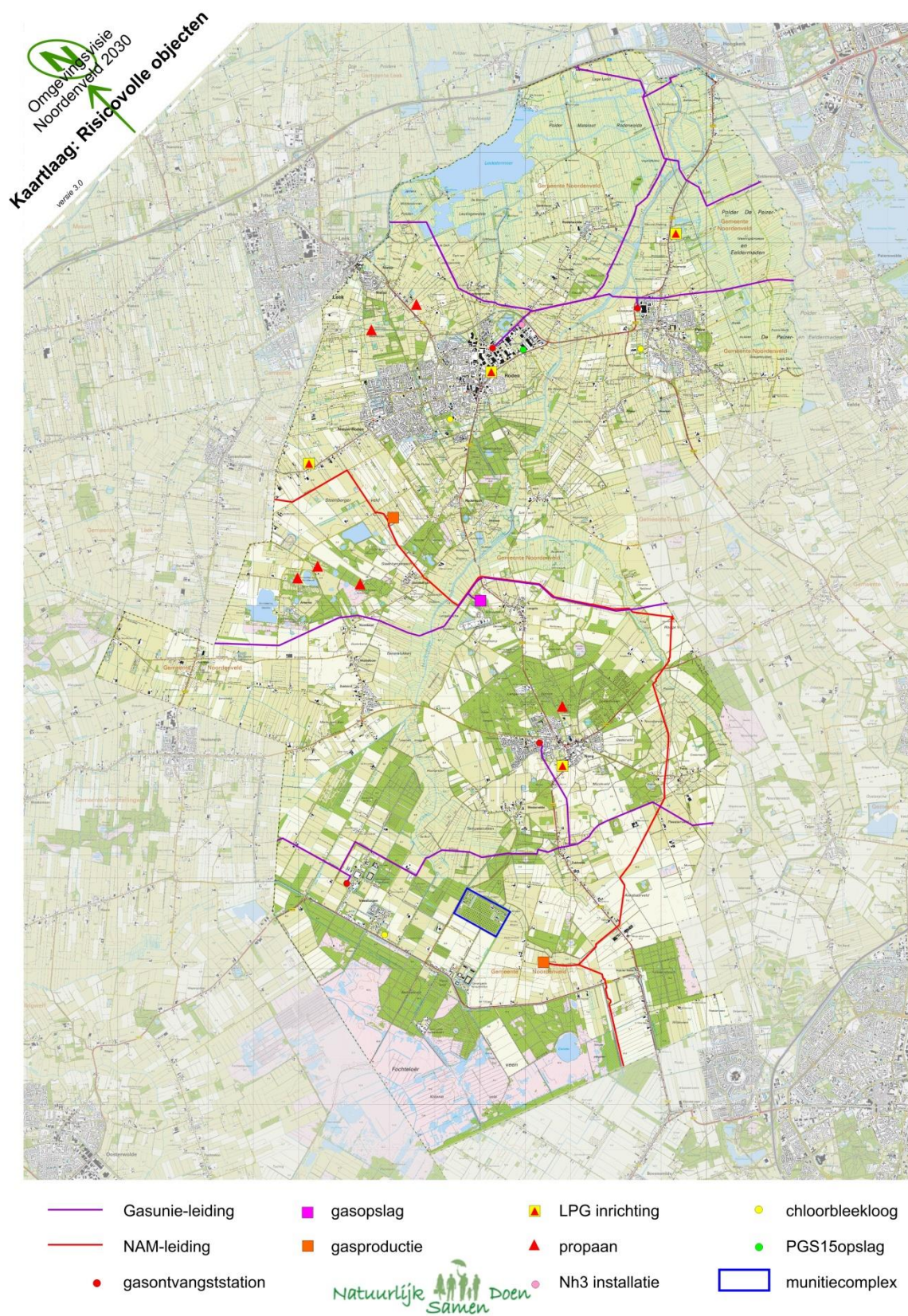
De specifieke kwaliteiten en kenmerken van een dorp of gebied vragen om een verschillende benadering van de strategische visie en/of de kernwaarden. Een strategische visie als de duurzaamste gemeente willen zijn betekent in een dorp wat anders dan in het buitengebied. Ook de wijze van samenwerken richting 2030 kan per dorp of gebied verschillen. Deze uitdaging pakken we gezamenlijk op.

Het Programma is een praktisch instrument, waarin het beleid dat is neergelegd in de Omgevingsvisie wordt vertaald naar concrete maatregelen. Het is de dubbele rol van het programma – enerzijds beleidsmatig en anderzijds sterk uitvoeringsgericht – wat het programma bijzonder maakt.

KAARTENBIJLAGE

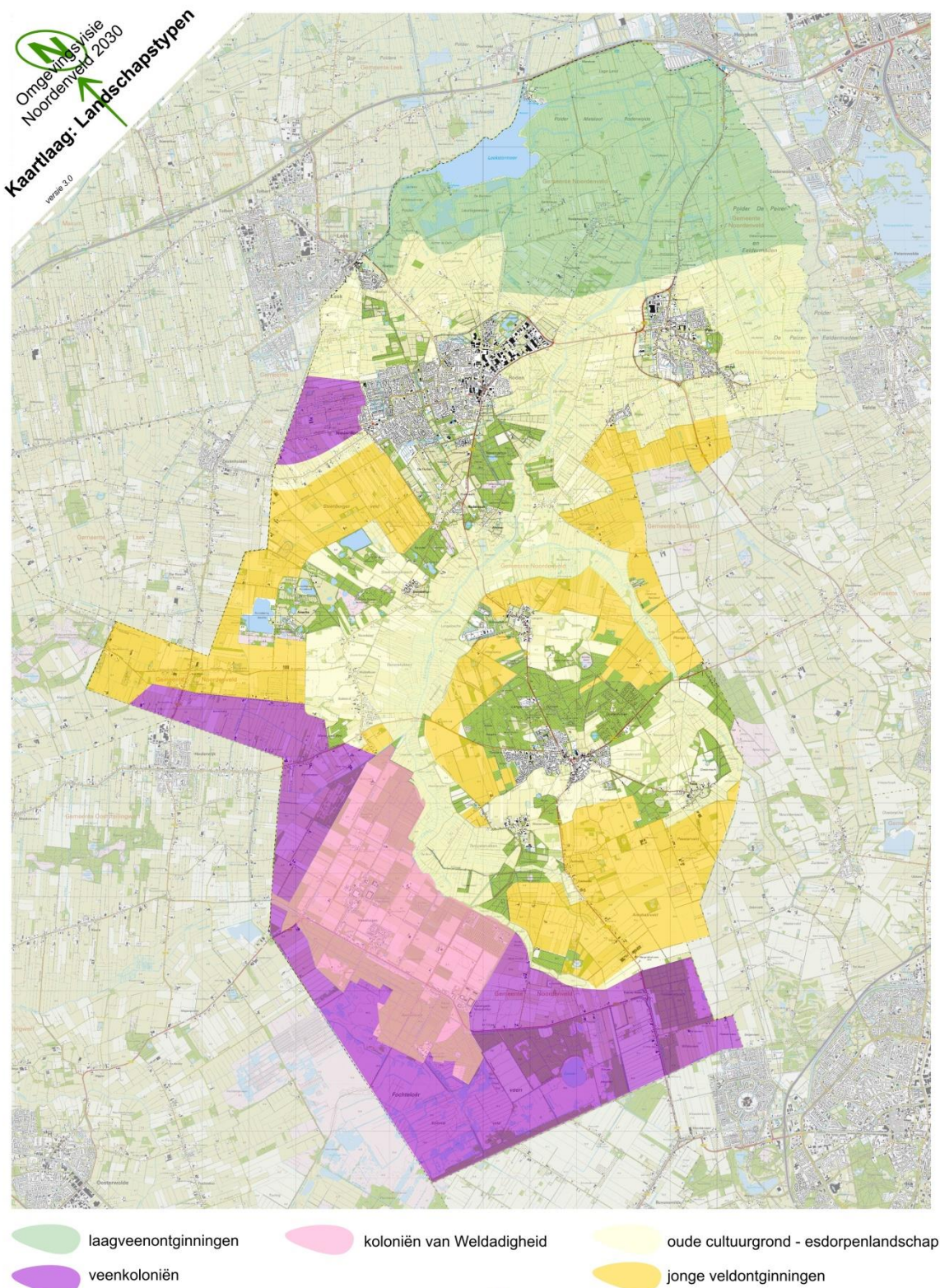
KAARTENBIJLAGE

Kaart 1 Risicovolle objecten

KAARTENBIJLAGE

Kaart 2 Landschapstypen

Natuurlijke
Samen
Doen

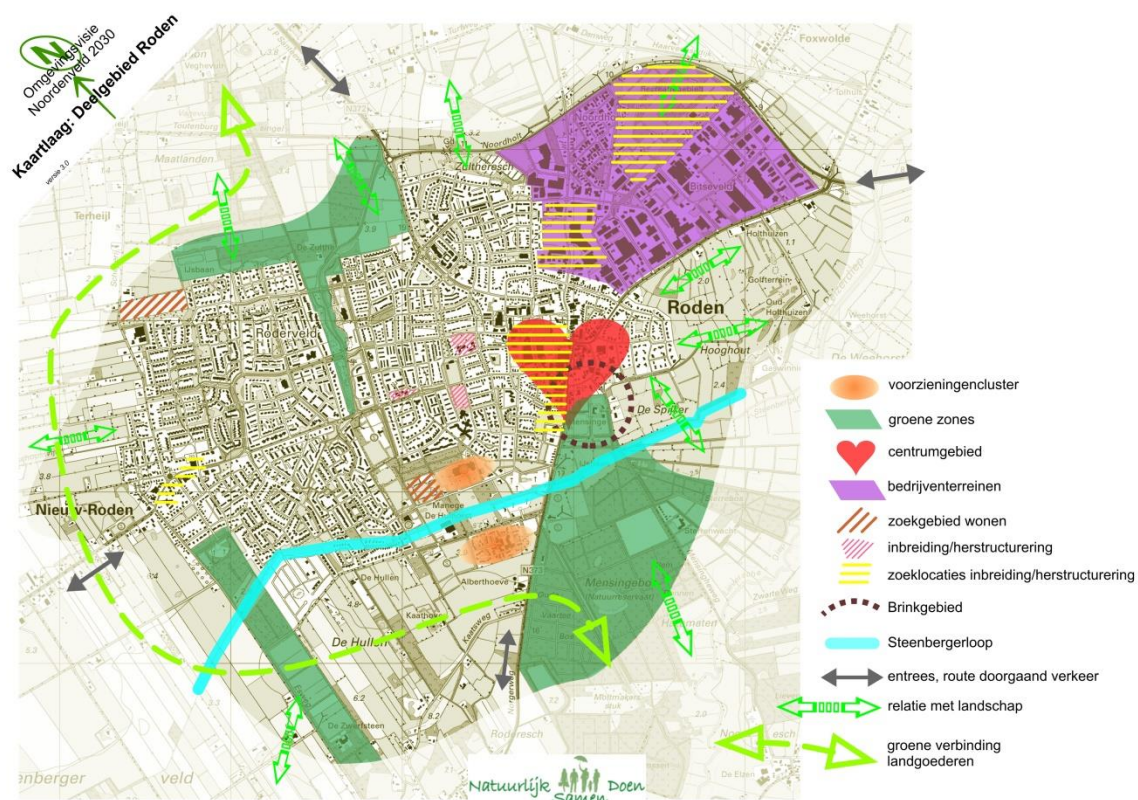
KAARTENBIJLAGE

Kaart 3 Buitengebied

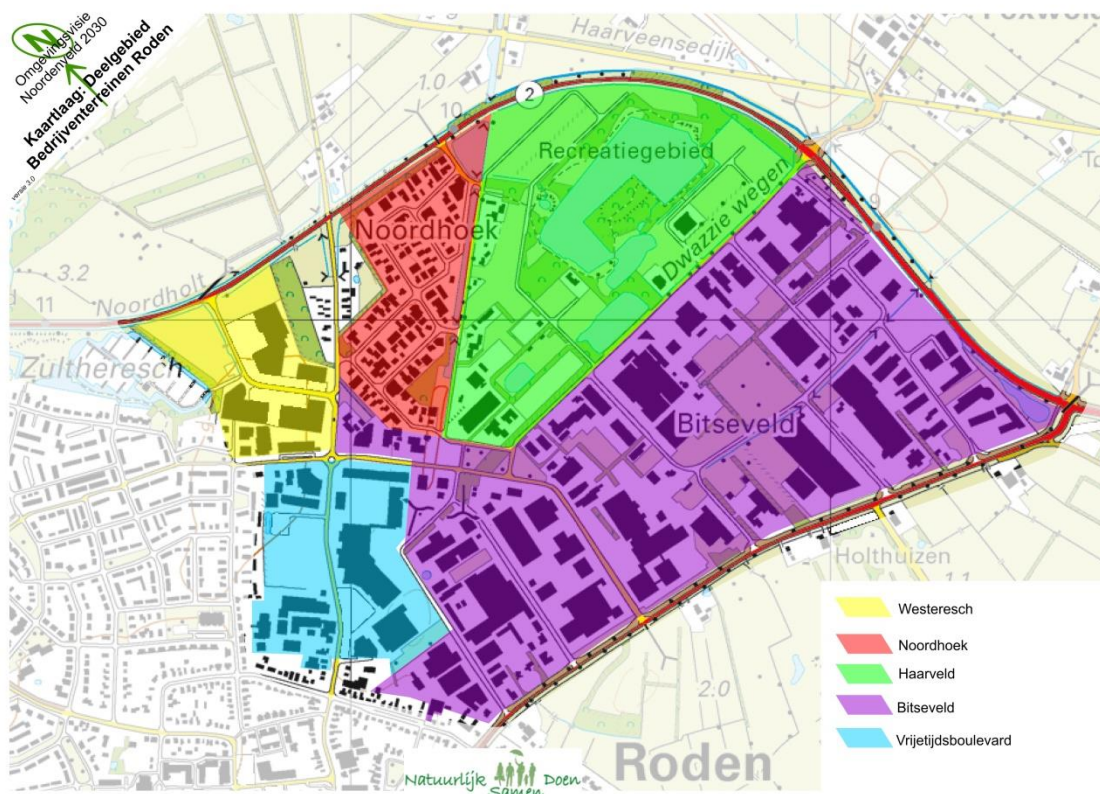

KAARTENBIJLAGE

Kaart 4 Deelgebied Roden

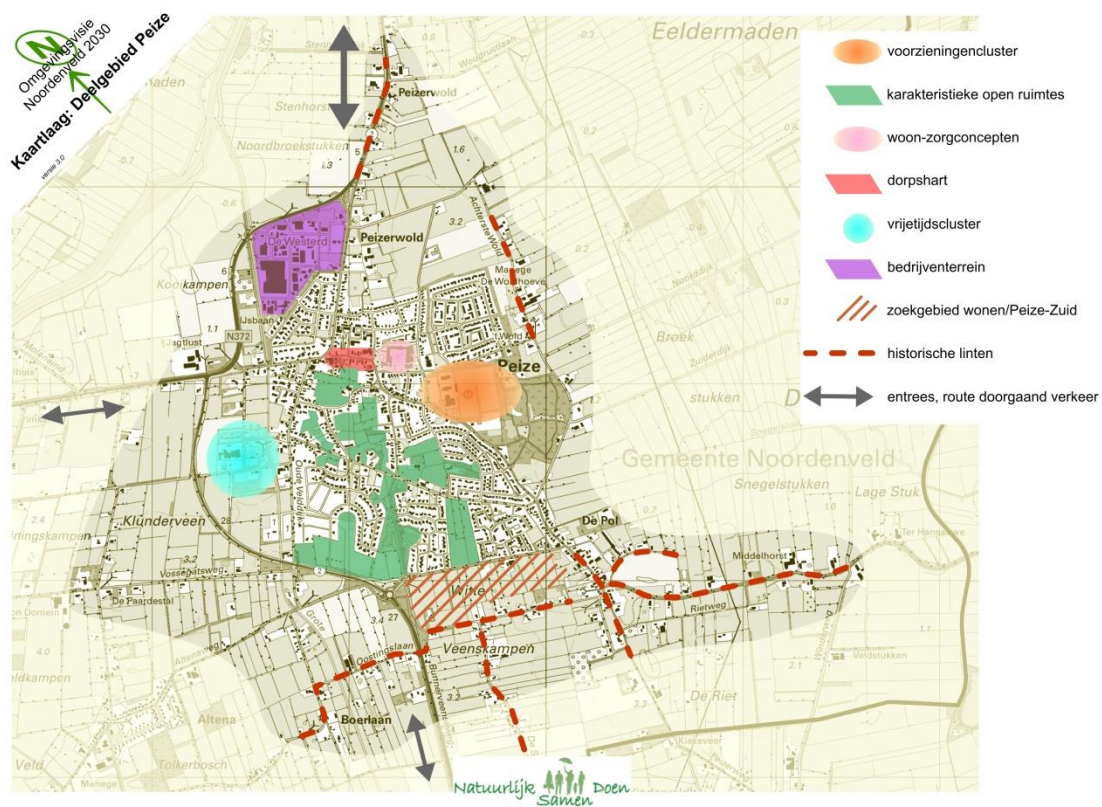

Kaart 5 Deelgebied Bedrijventerreinen Roden

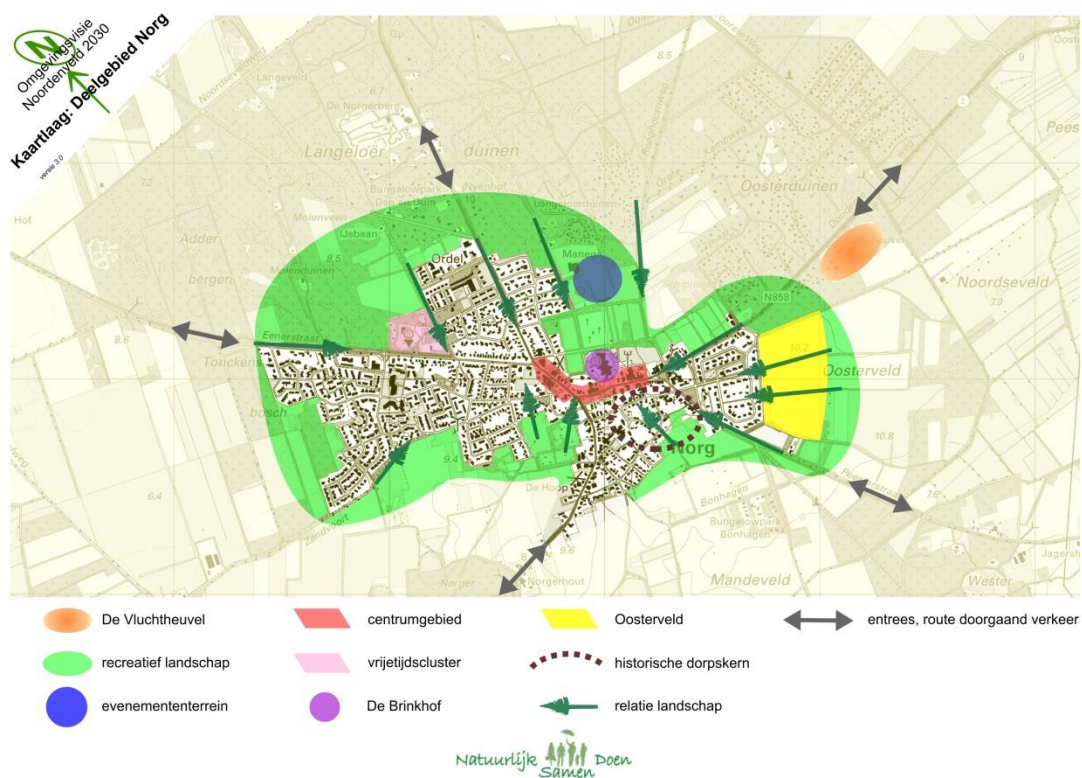

KAARTENBIJLAGE

Kaart 6 Deelgebied Peize

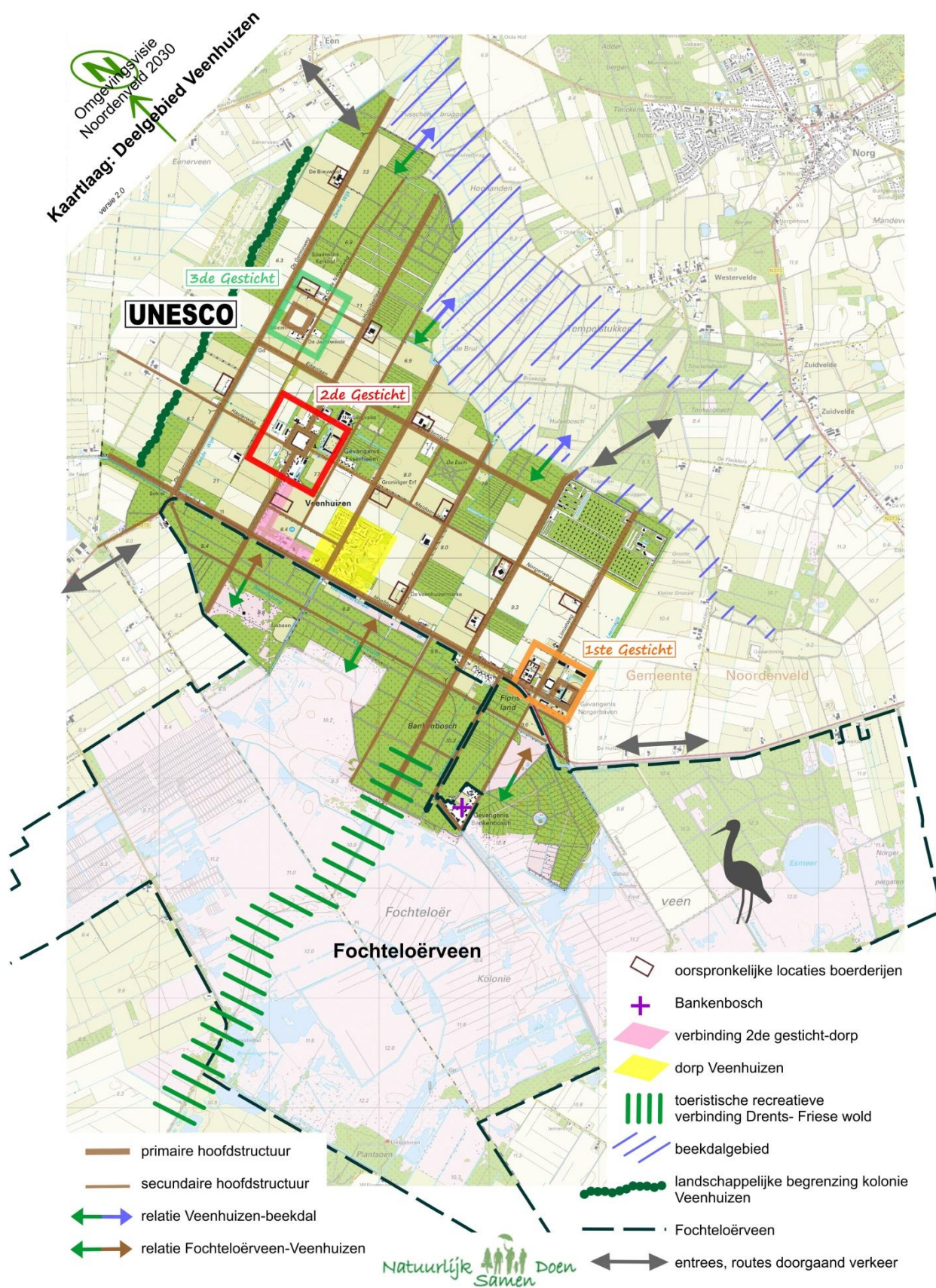

Kaart 7 Deelgebied Norg

KAARTENBIJLAGE

Kaart 8 Deelgebied Veenhuizen

KAARTENBIJLAGE

Kaart 9 Overzicht kernen gemeente Noordenveld

